

ΙΕΡΟΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

ΕΤΟΣ Β' | ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ νῆ 21' Απριλίου 1912 | ΑΡΙΘ. 55

Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ Η ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΣ

(Ιωάν. 8', 4-43).

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΑΤΑΝΟΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΥΧΩΝ

(Συνέχεια εκ του υπ' αριθ. 49 φυλλαδίου).

Ἰερὸν κείμενον.

Ε' 15. Ἄλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα οὕτω καὶ τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνδὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶ μᾶλλον ἢ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνδὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν.

16. Καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνδὸς ἁμαρτήματος τὸ δῶρημα. Τὸ μὲν γὰρ κρῖμα ἐξ ἐνδὸς εἰς κατάκριμα· τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα.

17. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνδὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνδὸς, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεῖαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσι διὰ τοῦ ἐνδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σύντομος ἐρμηνεία.

Ε' 15. Ἄλλὰ τὸ ἁμάρτημα τοῦ Ἀδὰμ τιμωρηθὲν διὰ τῆς αὐστηρότητος τοῦ Θεοῦ δὲν βλάπτει τοὺς ἀνθρώπους οὕτω, καθὼς ἢ ἀναμαρτησία καὶ θυσία τοῦ Χριστοῦ ὠφελεῖ τοὺς πιστεύοντας, βραβευομένη διὰ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Διότι ἐὰν διὰ τὸ ἁ-

μάρτημα τοῦ ἐνδὸς, τοῦ Ἀδὰμ, ἡ θεία αὐστηρότης κατεδίκασεν εἰς θάνατον αὐτὸν καὶ πολλοὺς ἀπογόνους του, πολὺ περισσότερον ἢ θεία ἀγαθότης βραβεύουσα τὴν ἀξιομισθίαν τοῦ ἐνδὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὠφελεῖ ἀφθόνως τοὺς πιστοὺς, παρέχουσα εἰς αὐτοὺς περισσῶς τὴν θείαν χάριν τῆς ἀπολυτρώσεως μὲ τὴν δωρεὰν τῆς δικαιοσύνης.

16 Καὶ δὲν εἶνε τὸ θεῖον δῶρημα τὸ διδόμενον πρὸς τοὺς πιστοὺς διὰ τῆς ἀξιομισθίας τοῦ Χριστοῦ, καθὼς εἶνε ἡ θεία καταδίκη ἢ ἐπιβληθεῖσα εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος διὰ μιᾶς προπατορικῆς ἁμαρτίας· ἀλλὰ τὸ δῶρημα ὑπεριτερεῖ πολὺ τὴν καταδίκην. Διότι ἡ μὲν θεία αὐστηρότης ἐπιβάλλει ἕνεκα τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας ποινὴν θανάτου εἰς τὸν Ἀδὰμ καὶ τοὺς ἀπογόνους του· ἡ δὲ θεία ἀγαθότης, ἐκδηλουμένη ἕνεκα τῆς ἀξιομισθίας τοῦ Χριστοῦ, χαρίζει εἰς τοὺς ὄντας ὑπὸ τὸ βάρος πολλῶν παραπτωμάτων δικαίωσιν καὶ ἀνάστασιν εἰς νέαν ἀθάνατον ζωὴν ἐπὶ πλῆθει αὐτῶν.

17. Διότι ἐὰν διὰ μιᾶς προπατορικῆς ἁμαρτίας ἐβασίλευσεν ἐπιβληθεῖς εἰς πάντας ὁ θάνατος, πολὺ περισσότερον θὰ βασιλεύσωσιν ἀνιστάμενοι εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ τοῦ ἐνδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ οἱ λαμβάνοντες παρ' αὐτοῦ τὴν ἀφθονίαν τῆς χάριτος καὶ τὴν πλεονάζουσαν δωρεὰν τῆς δικαιοσύνης.

Ἐρμηνευτικαὶ παρατηρήσεις

Ἐν τῷ 15 στίχῳ συγκρίνεται τὸ παράπτωμα τοῦ Ἀδὰμ πρὸς τὸ χάρισμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐκ δὲ τῆς συγκρίσεως ἐξάγεται, ὅτι τὸ παράπτωμα δὲν εἶνε ὡς τὸ χάρισμα, ἀλλ' ὅτι τοῦτο ὑπέγκειται πολὺ τοῦ παραπτώματος, ὅσον ὁ Χριστὸς ὑπερέχει τοῦ Ἀδὰμ· διότι τὸ μὲν εἶνε παραβάσις ἐνδὸς νόμου ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀδυναμίας· τὸ δὲ πηγὴν ἔχει τὴν ἀξιομισθίαν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῇ παρ' αὐτοῦ τηρήσει παντὸς νόμου μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ μέχρι θυσίας. Ἀνάλογον διαφορὰν παρατηροῦμεν καὶ εἰς τὰ ἀποτελέσματα· διότι ἐκ μὲν τοῦ ἀξιοποίνου παραπτώματος τοῦ Ἀδὰμ προήλθεν ἐχθρὰ τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεὸν καὶ καταδίκη παρὰ Θεοῦ καὶ θάνατος τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῶν ἀπογόνων. Ἐκ δὲ τοῦ ἀξιομισθοῦ χαρίσματος τοῦ Χριστοῦ προέκυψεν ἀπολύτρωσις, συνδιαλλαγὴ καὶ φιλία τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεὸν καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνάστασις εἰς ζωὴν ἀθάνατον μετὰ

δόξης αἰωνίου. Ὅσον δὲ ὑπέγκει ἡ αἰωνία θεία φιλία τῆς παροδικῆς ἐχθρᾶς καὶ ἡ αἰωνία σωτηρία τῆς προσωρινῆς καταδίκης καὶ ἡ ἀτελεύτητος ἀθανασία τοῦ προσκαιροῦ θανάτου καὶ ὅσον ὑπέγκειται ἡ τοῦ Θεοῦ ἀγαθότης τῆς πατρικῆς αὐστηρότητος, τόσῳ μᾶλλον ὑπέγκειται καὶ ὑπερέχει ἡ διὰ Χριστοῦ θεία χάρις καὶ δωρεὰ ὑπὲρ τὴν διὰ τοῦ Ἀδὰμ κληρονομικὴν καὶ προαιρετικὴν ἐνοχὴν καὶ ἀθλιότητα.

Ἐν δὲ τῷ 16ῳ στίχῳ συγκρίνεται ἡ δι' ἐνδὸς ἁμαρτήματος Ἀδαμιαία ἐνοχὴ πρὸς τὸ διὰ τῆς ἀξιομισθίας τοῦ Χριστοῦ Χριστιανικὸν δῶρημα, καὶ δηλοῦται ὅτι ἡ μὲν ἐνοχὴ ἐξ ἐνδὸς ἁμαρτήματος, τοῦ προπατορικοῦ, ἀπέβη εἰς καταδίκην τοῦ Ἀδὰμ καὶ πάντων τῶν ἀπογόνων. Ἡ δὲ ἐκ τῆς ἀξιομισθίας τοῦ Χριστοῦ χάρις ἀπέβη εἰς δικαίωσιν ἡμῶν ἐνόχων ὄντων ὄχι μόνον ἐξ ἐνδὸς παραπτώματος, τοῦ προπατορικοῦ, ἀλλ' ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων, ἦτοι καὶ ἐκ τῶν ἐκάστου προαιρετικῶν. Ἐπιμένοντες εἰς τὴν σύγκρισιν τῆς ἐκ τοῦ Ἀδὰμ ἐνοχῆς καὶ καταδίκης πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Χριστοῦ ἀξιομισθίαν καὶ χάριν, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ μὲν εἶνε ὡς μεγάλη πυρκαϊά, πυρπολοῦσα πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα, δι' ἐνδὸς πυρκαϊᾶ ἀναφλεχθεῖσα, διὰ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος· ἡ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀξιομισθία καὶ

χάρις εἶνε ὡς ὤκεανὸς καταχεόμενος ἐπὶ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ὑπερ-επαρκῶν νὰ κατασβέσῃ πάσας τὰς φλόγας αὐτῆς καὶ τὰς τῶν πολλῶν αὐτῆς διακλαδώσεων. "Ἄν δὲ νοήσωμεν τὴν μὲν θεῖαν δικαιοσύνην ὡς παμμέγιστον ζυγόν, εἰς δὲ τὰς δύο πλάστιγγας τοῦ ζυγοῦ ἔνθεν μὲν τὴν ἐνοχὴν καὶ καταδίκην τὴν ἐκ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν, ἐτέρωθεν δὲ τὴν ἀξιωμασίαν καὶ δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ, ἂν ἐκείνη εἶνε βαρεῖα, ὡς ὕδρος, ἀλλ' ἡ χάρις εἶνε βαρυτάτη, ὡς πᾶσα ἡ τοῦ Σύμπαντος ὕλη. "Ὡστε ἡ διὰ Χριστοῦ χάρις ἀνισταθμίζει ὑπερεκπερισσοῦ καὶ δύναται νὰ ἀντισηκώσῃ ἀπειρώς πᾶσαν πάντων ἀνθρώπων καὶ ἀγγέλων ἐνοχὴν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω ζώσης πίστεως, ἢ πίστεως δι' ἀγάπης ἐνεργουμένης.

Ἐν δὲ τῷ 17ῳ στίχῳ συγκρίνονται τὰ ἐκ τοῦ παραπτώματος τοῦ Ἀδάμ πρὸς τὰ ἐκ τῆς ἀξιο-

μισθίας τοῦ Χριστοῦ ἀποτελέσματα, ὄντα τὰ μὲν θάνατος καὶ βασιλεία θανάτου, τὰ δὲ ἀνάστασις καὶ ζωὴ καὶ βασιλεία αὐτῆς. Καὶ δηλοῦνται ὅτι ἂν ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ παραπτώματος τοῦ ἑνός, τοῦ Ἀδάμ, πολλῶ μᾶλλον ἡ βασιλεία τῆς ἀναστάσεως καὶ ζωῆς κατανικᾷ τὸν θάνατον διὰ τοὺς ἀποδεχομένους τὴν ἐκ τῆς ἀξιωμασίας τοῦ Χριστοῦ ἄφθονον χάριν εἰς τὴν ὑπερπερισσοὴν δωρεὰν τῆς διὰ Χριστοῦ δικαιοσύνης. "Ὡστε οἱ μὴ ἀποδεχόμενοι τὴν θεῖαν χάριν καὶ δωρεὰν εἶνε ὅμοιοι πρὸς τοὺς ἐπιμένοντας ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ, ἐνῶ παρακαλοῦνται νὰ λουσθῶσι δωρεὰν εἰς τὸ πρὸ αὐτῶν ἀνοίγον τὰς θύρας λουτροῦν καὶ εἶνε ὅμοιοι πρὸς τοὺς θνήσκοντας ἐκ πείνης, ἐνῶ παρακαλοῦνται νὰ παρακαθίσωσι καὶ νὰ ἐντρυφήσωσιν εἰς τὴν πρὸ αὐτῶν βριθουσαν βασιλικὴν τράπεζαν!

Προσευχὴ.

Χαριτοδότα Ἰησοῦ, ἡ ἀρετὴ Σου, ἥτις ἐκάλυψε τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἔλκει ὡς μαγνήτης, αὐτὴ κατέστη ποταμὸς αἰέρονος ἀμυθῆτων οὐρανοπέμπτων δωρεῶν καὶ θεϊκῶν χαρίτων.

Ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι πτωχοὶ καὶ ὀυπαροὶ οἱ πάντες· ἔξ ἑαυτῶν καὶ ἔξ Ἀδάμ τοιοῦτοι καταστάμετες.

Ἀφοῦ λοιπὸν Σὺ μὲν, Χριστέ, καθαίρεις καὶ πλουτίζεις, σὺ δέ, ψυχὴ μου, καθαρμοῦ καὶ πλούτου θείου χρηζεις, προσδράμωμεν εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀξιωμασίαν νὰ πορισθῶμεν πλουτισμὸν καὶ κάθαρσιν τελείαν.

Ἰδοὺ ἡμεῖς πρὸ Σοῦ, Χριστέ. Σὺ δὲς νὰ καθαρθῶμεν, νὰ πλουτισθῶμεν διὰ Σοῦ; νὰ Σοὶ εὐχαριστῶμεν.

Κ. Α. ΔΙΔΑΧΕΜΑΣ

ΠΕΡΙ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

Ἀπὸ μηνὸς ἡθῆ τῆ πατρικῆ προνοίᾳ τοῦ Σεβ. ἡμῶν Μητροπολίτου ἤρξατο οπουδαῖον Χριστιανικὸν ἔργον μεταξὺ τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς ἡμετέρας πόλεως κρατουμένων, πρὸς οὓς οὐ μόνον ὀλίκα βοηθήματα ἀφθονώτερα καὶ τακτικώτερα παρέχονται, ἀλλὰ καὶ πνευματικὴ βοήθεια καὶ τροφὴ ἐπαρκεστάτη χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ καθ' ἑκάστην Παρασκευὴν ἐπισημομένου τὰς φυλακὰς Θεοφ. ἀγίου Τράλλων κ. Χρυσοστόμου. Ὁ νέος διευθυντὴς τῶν φυλακῶν, ἄνθρωπος δραστήριος καὶ τῶν νεωτέρων ἰδεῶν θιακοῦτης, πολλὰ εἰσαγωγῶν μεταρρυθμίσεις καὶ πολλὰ φροντίδας νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς τῶς στενάζοντας ὡς ἐκ τῆς ἀνθυγιεινῆς διαίτης εὐστοχεῖς καταδίκους, πρέσει ἐπ' ἐσχάτων καὶ εἰς τὴν σύστασιν ἐργαστηρίων, ἐν οἷς ἐργάζονται οὐκ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν, ἐξ ὧν ἐπίσης πολλοὶ διδάσκονται καὶ γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Ἡ ἱερὰ ἡμῶν Μητρόπολις θεωροῦσα ὡς ἐν τῶν οὐσιωθεσάτων καὶ ἐπιτακτικωτάτων αὐτῆς καθηκόντων τὴν περὶ τῶν ἐν φυλακαῖς μέρμιαν, δὲν θέλει παύσει ἐνδελεχῶς περὶ αὐτῶν ἐργαζομένη καὶ φροντίζουσα. Παρακαλεῖ δὲ καὶ πάντα εὐσεβῆ καὶ φιλάελφον Χριστιανόν, ὅπως ἐπέλθῃ δι' οἰουδήποτε τρόπου δύναται ἀρωγῆς αὐτῇ εἰς τὸ θεέρσασθαι τοῦτο ἔργον. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ δημοσιεύομεν καὶ τὸ κατωτέρω ἄρθρον ἄρθρον.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ νεωτέρους χρόνους αἱ φυλακαὶ ἐθεωροῦντο ὡς μέσον τιμωρίας ἢ ἐκδικήσεως ἀντὶ ἐπανορθώσεως ἢ σωφρονισμοῦ. Οἱ κατάδικοι περιωρισμένοι ἐντὸς στενῶν ἑωματιῶν ἄνευ ἀέρος καὶ ἄνευ ἡλίου, ἦσαν ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν κτηνώδη βίαν τῶν δεσμοφυλάκων, οἵτινες πολυτρόπως καὶ κατ' ἀρέσκειαν ἐδασάνιζον αὐτοὺς. Εἰς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν ὀφείλομεν τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν πεφυλακισμένων καθὼς καὶ τὴν ἡθικὴν αὐτῶν μὀρφωσιν. Ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος κατὰ τὸ 325 ὥρισεν ἐπιτρόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθεσε τὴν ἐπιστάσιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατουμένων. Περί δὲ τὸν 16ον αἰῶνα Κάρολος ὁ Βορρωμαῖος ἐπίσκοπος Μεδιολάνων καὶ ὁ ἱερεὺς

Βικέντιος δὲ Παῦλος ἀνέλαβον τὴν προστασίαν τῶν πεφυλακισμένων, ἰδίως δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων. Κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα ὁ Χοδάρτ, ὁ Βεκαρίας καὶ ὁ Βένθαμ, ὑπὸ φιλανθρωπικῶν αἰσθημάτων ὠθυόμενοι, ἐπέφερον διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν γενικὴν μεταρρύθμισιν εἰς τὰς φυλακὰς, ἥτις ἐφηρμόσθη πρῶτον εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀκολούθως εἰς τὰ περισσώτερα κράτη τῆς Εὐρώπης. Ἐκτοτε ἡ εἰσαγωγὴ τῶν σωφρονιστικῶν φυλακῶν ὑπέστη πολλὰς μεταλλαγὰς, τὸ δὲ σύστημα τῶν ολυτήκων φυλακῶν ἐγκατελείφθη ὀλοτελῶς.

Εὐρίσκωμεν εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος τὸ σπέρμα τῆς καθιδρύσεως τῶν σωφρονιστηρίων, ἥτις

δὲν διετυπώθη εἰμὴ ἢ περὶ τὰ τέλη τοῦ τελευταίου αἰῶνος ὑπὸ τοῦ Βένθου. Εἰς τὰ ἠνωμένα κράτη τῆς Ἀμερικῆς δύο συστήματα ἐδοκιμάσθησαν συγχρόνως, ἡ μεμονωμένη φυλάκισις διὰ τῆς ἐργασίας ἢ ἄνευ ἐργασίας, ἥτις ὑπερίσχυεν εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Φιλαδελφείας καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐργασία ἀλλ' ἐν σιωπῇ ἐν καιρῷ ἡμέρας καὶ ἡ ἐν φυλακῇ μόνωσις ἐν καιρῷ νυκτός· τὸ σύστημα τοῦτο ἐφημέροσθη μετ' ἐπιτυχίας εἰς Νέαν Ὑόρκην, ὅπου ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον. Τὰ δύο ταῦτα συστήματα εἰσῆχθησαν καὶ εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Εὐρώπης. Ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία, ἡ Πρωσσία, ἡ Ἑλβετία, ἡ Ὀλλανδία, τὸ Βέλγιον καὶ ἐπὶ Ἀγγλικῆς προστασίας αἱ ἐν Κερκύρᾳ ἐπανορθωτικαὶ φυλακαὶ ἔχουσι σήμερον πολλὰ σωφρονιστήρια τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου συστήματος. Ὁ Κάρολος Λουκάς, ὁ Τοκεβίλ, ὁ δὲ Μπομών, ὁ Βενεβίλ, ὁ Μορὸ Χριστόφορος καὶ πολλοὶ ἄλλοι ποινικολόγοι ἔθιξαν διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν τὸ ζήτημα τῶν φυλακῶν καὶ ἀπέδειξαν, ὅτι διὰ τῆς ἐργασίας οἱ πεφυλακιζόμενοι οὐ μόνον χρηματικῶς ὠφελούονται ἀλλὰ πρὸ πάντων ἠθικῶς. Βλέπει τις πολλὰ τεχνικὰ ἔργα καταδίκων ἢ ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ ἔργα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων τεχνιτῶν. Ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἔργων τούτων μέρος κρατεῖ ἡ διεύθυνσις τὸ δὲ ὑπόλοιπον δίδεται τοῖς πεφυλακιζομένοις ἅμα ἐξέλθουσιν ἐκ τῶν φυλακῶν.

Ἐπισκεφθέντες τὰς ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας φυλακὰς, ἐθαυμάσαμεν τὴν τάξιν, τὴν καθαριότητα καὶ τὴν πειθαρχίαν, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐντὸς αὐτῶν. Πάντες οἱ πεφυλακιζόμενοι καταγίνονται ἐν ἄκρᾳ σιωπῇ καὶ ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν ἐνός ἐπόπτου εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ὅταν ἡ διαγωγή των εἴνε ἄψογος, ὁ διευθυντῆς χαίρει τὸ δικαίωμα νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβληθεῖσαν εἰς αὐτοὺς τιμωρίαν. Εἰς οὐδένα τῶν πεφυλακιζομένων ἐπιτρέπεται νὰ γράψῃ πρὸς τοὺς συγγενεῖς του ἐπιστολήν, ἐὰν δὲν μάθῃ ὁ ἴδιος νὰ γράψῃ αὐτήν, ὡς ἐκ τούτου ὅσοι ἐκ τῶν πεφυλακιζομένων εἴνε ἀγράμματοι ὀφείλουσι νὰ μάθωσιν ἐντὸς τῶν φυλακῶν γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν παρὰ τῶν διδασκάλων, τοὺς ὁποίους στέλλει ἐπὶ τούτῳ ἡ κυβέρνησις. Τὰς Κυριακὰς γίνεται τὸ κατηχητικὸν μάθημα καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὅποιον διαρκεῖ μέχρι τῆς τετάρτης ὥρας μ. μ. Διὰ τῶν μέσων τούτων οἱ πεφυλακιζόμενοι ἐξέρχονται ἐκ τῶν φυλακῶν μεμορφωμένοι καὶ χρηστοὶ πολῖται, τελευταίως μάλιστα εἰς πολλὰς φυλακὰς τῆς Ἑλβετίας ὑψώθη ἡ λευκὴ σημαία, σημεῖον ὅτι δὲν ὑπάρχει κατὰδικος ἐντὸς τῶν φυλακῶν!

Ἐπειδὴ γίνεται λόγος ἐνταῦθα καθὼς καὶ ἐν Ἑλλάδι περὶ καθιδρύσεως νέων φυλακῶν, πιστεύομεν ὅτι ἀντὶ τῶν ποτῶν τῶν ἔπων καὶ τῆς αἰσχρᾶς χαρτοπορίας, ἥτις ἐπικρατεῖ ἐντὸς τῶν ἡμετέρων φυλακῶν, θέλει εἰ-

σαχθῆ ἢ ἀπὸ κοινοῦ ἐργασία καὶ ἡ διδασκαλία, ἥτις δύναται νὰ μεταβάλλῃ τοὺς ἐγκληματίας εἰς τιμίους ἀνθρώπους καὶ οὕτω προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ ἡμέτεραι φυλακαὶ θέλουσι κατασταθῆ οὐ μόνον καθιδρύματα φιλοπονίας, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ καθιδρύματα ἠθικῆς καὶ χριστιανικῆς

ἀνατροφῆς. «Ἐκ τῆς μορφῆς οὗσης τοῦ κλήρου, ἐκ τοῦ φορολογικοῦ συστήματος καὶ ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν φυλακῶν, λέγει ὀρθῶς Γάλλος τις οικονομολόγος, δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ τὸ μέτρον τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐκάστου ἔθνους».

ΑΝ. ΚΟΥΡΝΙΑΚΤΗΣ

„ΠΕΡΙΠΑΤΕΙΤΕ ΕΩΣ ΤΟ ΦΩΣ ΕΧΕΤΕ“

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

(Κατὰ πιστὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ῥωσικοῦ ὑπὸ Σίμωνος Δ. Κατακουζηνοῦ).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 45 φυλλαδίου).

Ε΄.

— Ἄλλ' ὁμίλησέ μου διὰ σέ, — εἶπεν ὁ Ἰούλιος. — Σὲ βλέπω μετὴν ὀραίαν αὐτήν. Σὺ καθὼς παρατηρῶ, ζῆς πλησίον τῆς καὶ τὴν ὑπηρετεῖς. Ἄρα γε δὲν ἐπιθυμοῦμαι νὰ γίνῃς σύζυγός τῆς;

— Δὲν τὸ ἐσκέφθην, — εἶπεν ὁ Παμφίλιος. — Εἶνε κόρη χριστιανῆς χήρας. Τὰς ὑπηρετῶ καθὼς τὰς ὑπηρετοῦν οἱ ἄλλοι. Μὲ ἠρώτησες: μήπως τὴν ἀγαπῶ τόσο, ὥστε νὰ τὴν πάρω; Τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶνε δύσκολον δι' ἐμέ, ἀλλὰ θὰ σου ἀπαντήσω μετ' εὐλικρίνειας. Ἡ σκέψις αὐτῆ μου ἦλθεν, ἀλλ' ὑπάρχει νέος, ὁ ὁποῖος τὴν ἀγαπᾷ καὶ διὰ

τοῦτο δὲν τοιμῶ ἀκόμη νὰ τὸ σκέπτομαι. Ὁ νέος οὗτος εἶναι χριστιανὸς καὶ ἀγαπᾷ καὶ τοὺς δύο μας καὶ ἐγὼ δὲν ἔμφορῶ νὰ κάμω πράξιν, ἡ ὁποία θὰ τὸν ἐλύπει. Δι' αὐτὸ μὴ σκεπτόμενος τοῦτο. Ἐν μόνον πρᾶγμα ζητῶ: Νὰ ἐκτελῶ τὸν νόμον τῆς ἀγάπης διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτὴ εἶνε ἡ μόνη φροντίς μου. Καὶ θὰ νυμφευθῶ ὅταν παρατηρήσω, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ τοῦτο.

— Ἀλλὰ διὰ τὴν μητέρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἴνε ἀδιάφορον ἡ ἀπόκτησις καλοῦ καὶ ἐργατικοῦ γαμβροῦ. Αὐτὴ θὰ ἐπεθύμει σε καὶ ὄχι ἄλλους. — Ὅχι, τῆς εἶνε αὐτὸ ἀδιάφορον,

ΤΥΠ. ΕΡΜΗΣ. — ΕΜΠΡΟΣ

Ἡ ἐν τῷ Σταδίῳ, ἐνθ' ἑμαρτύρησεν ὁ Ἱερὸς Πολύκαρπος, συγκέντρωσις τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Σμύρνης τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου 1912. (Π.ρ.ε.λ. «Γ. Πολυχ. Τεῦχ. 48 σελ. 781-783)

διότι γνωρίζει, ὅτι, ὄχι μόνον ἐγώ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἰδικοί μας εἶνε πρόθυμοι νὰ τὴν ὑπηρετήσουν καθὼς καὶ κάθε ἄλλον. Ἐγὼ οὐτε ὀλιγώτερον, οὐτε περισσότερον θὰ τὴν ὑπηρετήσω, ἢ γίνω ἢ δὲν γίνω γαμβρός της. Ἄν προκύψῃ ἀπὸ αὐτὸ ὁ γάμος μου μετὰ τὴν θυγατέρα, θὰ τὸ δεχθῶ μετὰ χαρᾶς, καθὼς θὰ ἐδεχόμην τὴν εἰδήσιν τοῦ γάμου της μετὰ ἄλλον.

— Εἶναι ἀδύνατον! — ἀνέκραξεν ὁ Ἰούλιος. — Ἰδοῦ, αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ φοβερόν εἰς σᾶς, διότι σεῖς οἱ ἴδιοι ἐξαπατᾶτε τὸν ἑαυτὸν σας καὶ μετὰ τοῦτο ἐξαπατᾶτε τοὺς ἄλλους. Εἶνε πάρα πολὺ ὀρθὰ ὅσα διὰ σᾶς ἀνέφερον ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος. Ὅταν σὲ ἀκούω, χωρὶς νὰ θέλω ἐνδίδω εἰς τὰ θέλγητρα ἐκείνης τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν μοῦ περιγράφεις. Ἄλλὰ συλλογίζομενος ὀλίγον, βλέπω ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀπάτη, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὴν ἀγρίαν χυδαίαν ζωὴν, τὴν πλησιάζουσιν εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ζώου.

— Καὶ εἰς τί βλέπετε αὐτὴν τὴν ἀγριότητα;

— Εἰς τοῦτο, ὅτι σεῖς οἱ ἴδιοι, ὑποστηρίζοντες τὴν ἰδικὴν σας ζωὴν μετὰ πάρα πολὺ κουραστικὴν ἐργασίαν οὐτε εὐκαιρεῖτε οὐτε ἠμπορεῖτε ν' ἀσχοληθῆτε εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν. Ἰδοῦ σὺ παρουσιάζεσαι μετὰ κατεστραμμένην ἐνδυμασίαν καὶ μετὰ χονδροειδεστάτους πόδας καὶ χεῖρας. Ἡ συννοδὸς σου, ἡ ὁποία

ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ θεὰ τῆς ὠραιότητος, ὁμοιάζει μετὰ δούλην.

Δὲν ὑπάρχουν εἰς σᾶς οὔτε φῦσαι πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα οὔτε ναοὶ οὔτε ποιήσεις οὔτε ἀγῶνες. Τίποτε ἀπὸ ὅσα ἐχορήγησαν οἱ θεοὶ διὰ τὸν ὠραισμόν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐργάζεσθε, ἐργάζεσθε, καθὼς δοῦλοι ἢ καθὼς λύκοι, διὰ νὰ τρέφεσθε ἀπλῶς μόνον καὶ χυδαίως! Μήπως αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ ἐκουσίαν καὶ ἀσυνείδητον ἀπάρησιν τῆς θελήσεως καὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου;

— Καὶ πάλιν ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου! εἶπεν ὁ Παμφίλιος. Ἄλλὰ ποῦ ἔγκειται αὐτὴ ἡ φύσις! Μήπως εἰς τὸ νὰ κατατυραννῶμεν μετὰ ὑπερβολικωτάτην ἐργασίαν τοὺς δούλους, νὰ φονεύωμεν τοὺς ἀδελφοὺς μας καὶ νὰ τοὺς κάμνωμεν δούλους μας καὶ τὰς γυναῖκας ἀντικείμενον διασκεδάσεως; Ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀναγκαῖα διὰ τὰ θέλγητρα ἐκεῖνα τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν θεωρεῖς ὡς ἀρμόζουσιν εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου! Μήπως εἰς τοῦτο συνίσταται ἡ φύσις σου ἢ εἰς τὸ νὰ ζῆς μετὰ ἀγάπην καὶ ἁρμονίαν μετὰ ὅλους, ἀισθανόμενος ὅτι ἀποτελεῖ μέλος μιᾶς παγκοσμίου ἀδελφότητος; Σὺ ἐπίσης, πλανᾶσαι μέγας, ἂν νομίζῃς, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζομεν τὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν καλλιτεχνίαν. Ἡμεῖς ὑπερβολικὰ ἐκτιμῶμεν ὅλα τὰ προσόντα, μετὰ τὰ ὁποῖα εἶναι πεπρωμένη ἡ ἀνθρωπίνη φύσις. Ἄλλ' ὅλα τὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἔμφυτα εἰς τὸν ἄνθρωπον, θεωροῦμεν ὡς μέσον διὰ

τὴν ἐπίτευξιν ἐνὸς καὶ μόνου σκοποῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἀφιερώνομεν ὅλην τὴν ζωὴν μας, δηλαδὴ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ! Καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν δὲν διαβλέπομεν παιγνίδια ἄξια διὰ τὴν ἀποκλειστικὴν διασκέδασιν μερικῶν ἀέργων ἀνθρώπων! Ἡμεῖς ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν καλλιτεχνίαν ἀκριβῶς ὅ,τι πρέπει νὰ παρέχουν ὅλα αἱ ἀνθρώπιναι ἀσχολαίαι, δηλαδὴ νὰ πραγματοποιηθῶν εἰς αὐτὰς ἡ ἰδία δρᾶσις τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς ὅλας τὰς πράξεις τοῦ χριστιανοῦ. Ἀναγνωρίζομεν ὡς πραγματικὴν ἐπιστήμην μόνον ἐκεῖνας τὰς ἀσχολίας, αἱ ὁποῖαι μᾶς ὑποβοηθοῦν νὰ ζῶμεν καλύτερον καὶ τὴν καλλιτεχνίαν τότε μόνον ἐκτιμῶμεν, ὅταν αὐτὴ καθαρῶς τὰς σκέψεις μας, ἀνυψῶν τὴν ψυχὴν καὶ αὐξάνει τὰς δυνάμεις μας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὴν ἐργατικὴν καὶ γεμάτην ἀπὸ ἀγάπην ζωὴν. Αὐτὰς τὰς γνώσεις ἡμεῖς, ὅσφ ἠμποροῦμεν, δὲν ἀφίνομεν καμμίαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ προάγῃνται καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς τὰ τέκνα μας καὶ εἰς αὐτὴν τὴν καλλιτεχνίαν μετὰ προθυμίαν καταγινομένη κατὰ τὸν ἐλευθερὸν καιρὸν μας. Ἡμεῖς ἀναγινώσκομεν καὶ μελετῶμεν ἐκεῖνας τὰς γραφάς, τὰς ὁποίας μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ σοφοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν προτιθέρα ἀπὸ ἡμᾶς, ἀπαγγέλλομεν στίχους, ζωγραφίζομεν εἰκόνας καὶ οἱ στίχοι καὶ αἱ εἰκόνας μὲς ἐνδυναμώνουν τὸ πνεῦ-

μά μας καὶ μᾶς παρηγοροῦν εἰς στιγμὰς λύπης. Διὰ τοῦτο δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὴν ἐφαρμογὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν σεῖς κάμνετε ἀπὸ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν καλλιτεχνίαν. Οἱ σοφοὶ σας χρησιμοποιοῦν τὰ προσόντα τοῦ συλλογισμοῦ εἰς τὴν ἐφεύρεσιν νέων μέσων διὰ νὰ προξενήτουν τὴν καταστροφὴν εἰς τοὺς ἀνθρώπους! Αὐτοὶ τελειοποιοῦν τὰ μέσα τῆς διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου, δηλαδὴ τοὺς φόνους καὶ ἐφευρίσκουν νέους τρόπους ἐκμεταλλεύσεως καὶ αἰσχροκερδίας, δηλαδὴ τοῦ πλουτισμοῦ τῶν μὲν εἰς βάρος τῶν δέ. Ἡ καλλιτεχνία σας χρησιμεύει διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ τὸν ὠραισμόν ναῶν πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ περισσότερον ἀνεπτυγμένοι ἀπὸ σᾶς πρὸ πολλοῦ δὲν πιστεύουν, ἀλλὰ τὴν πίστιν ὑποστηρίζετε εἰς τοὺς ἄλλους, ὑπολογίζοντες ὅτι μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον καλύτερον θὰ τοὺς συγκρατήσετε εἰς τὴν ἐξουσίαν σας. Ἀνεγείρετε ἀνδριάντας πρὸς τιμὴν τῶν περισσότερον δυνατῶν καὶ σκληρῶν ἀπὸ τοὺς τυράννους σας, τοὺς ὁποίους κανεὶς ἀπολύτως δὲν σέβεται, ἀλλ' ὅλοι φοβοῦνται. Εἰς τὰ θεατρά σας ἀναβιβάζονται ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐξυμνοῦν τὴν ἔνοχον ἀγάπην. Καὶ ἡ μουσικὴ χρησιμεύει πρὸς διασκέδασιν τῶν πλουσίων σας, τῶν εὐθυμούτων καὶ μεθυστῶν κατὰ τὰ πολυτελέστατα συμπόσια των. Καὶ ὅσον διὰ τὴν ζωγραφικὴν σας, αὐτὴ ἐφαρμόζεται διὰ νὰ ζωγραφίζονται

εἰς τὰς οἰκίας τῆς διαφθορᾶς τοιαῦται εἰκόνας, τὰς ὁποίας δὲν ἠμπορεῖ, χωρὶς νὰ κοκκινήσῃ, νὰ παρατηρῇ ἄνθρωπος μὴ διατελῶν εἰς πλήρη κατάστασιν μέθης ἢ μὴ ἀποκτηθῆς ἀπὸ τὸ ζῶδες πάθος. Ὁχι, δὲν ἐδόθησαν διὰ τοῦτο εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα προσόντα, τὰ ὁποία τὸν διακρίνουν ἀπὸ τὰ θηρία! Διόλου δὲν πρέπει νὰ τὰ χρησιμοποιῶμεν διὰ τὴν τέρψιν τοῦ σώματός μας. Ἀφιερῶντες ὅλην τὴν ζωὴν μας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ἡμεῖς χρησιμοποιοῦμεν, χάριν αὐτῆς τῆς ἐξυπηρετήσεως καὶ τὰ ὑψηλὰ προσόντα μας.

— Ναί, εἶπεν ὁ Ἰούλιος—ὄλα αὐτὰ θὰ ἦσαν πολὺ λαμπρὰ, ἂν ἡ ζωὴ μὲ τοὺς ὄρους αὐτοὺς ἦτο δυνατὴ. Ἀλλὰ νὰ ζῆ κανεὶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ἀδύνατον. Σεῖς οἱ ἴδιοι ἐξαπατᾶτε τὸν ἑαυτὸν σας. Δὲν ἀναγνωρίζετε τὴν προστασίαν μας, ἀλλ' ἂν δὲν ὑπῆρχον αἱ ὁμοίαι καὶ λεγεῶνες, μήπως ἠμπορούσατε νὰ ζήσετε μὲ ἡσυχίαν; Λοιπόν, ὠφελείσθε ἀπὸ τὴν υπεράσπισιν χωρὶς νὰ τὴν ἀναγνωρίζετε. Μάλιστα μερικοὶ ἀπὸ σᾶς, καθὼς ὁ ἴδιος μου τὸ εἶπε, υπερησπίζον τὸν ἑαυτὸν των. Δὲν ἀναγνωρίζετε τὴν ἰδιοκτησίαν, ἀλλ' ὠφελείσθε ἀπὸ αὐτὴν. Οἱ ἴδιοί μας τὴν ἔχουν καὶ σᾶς τὴν δίδουν. Σὺ ὁ ἴδιος δὲν θὰ δώσῃ; δωρεάν τὰς σταφυλάς, ἀλλὰ θὰ τὰς πωλήσῃς καὶ θὰ ἀγοράσῃς κατὰ ἄλλο. Αὐτὴ εἶναι ἀπάτη! Ἄν σεῖς ἐκάνετε ὅ,τι λέγετε, τότε θὰ εἴχητε δίκαιον, ἀλλὰ

σεῖς καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τὸν ἑαυτὸν σας ἀπατᾶτε!

Ὁ Ἰούλιος ἐρεθισθεὶς, ἐξέφρασεν ὅ,τι εἶχεν εἰς τὴν ψυχὴν του. Ὁ Παμφίλιος εἰσιώπα περιμένων. Καὶ ὅταν ὁ Ἰούλιος ἐτελείωσεν, ὁ Παμφίλιος τῷ εἶπεν:

— Ἐχεις λάθος νὰ νομίζῃς, ὅτι, μὴ ἀναγνωρίζοντες τὴν προστασίαν σας, ὠφελούμεθα ἀπὸ αὐτὴν. Τὸ ἀγαθὸν μας εἶναι ὅτι δὲν ἐπιζητοῦμεν τὴν υπεράσπισιν καὶ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς τὸ διαφιλονεικήσῃ. Ἄν περνοῦν ἀπὸ τὰς χειρὰς μας ἀντικείμενα, τὰ ὁποία παριστάνουν εἰς τὰ μάτια σας τὴν ἰδιοκτησίαν, ἡμεῖς διόλου δὲν τὰ θεωροῦμεν ἰδικὰ μας καὶ τὰ μεταδίδομεν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὰ ἔχουν ἀνάγκη διὰ τὴν διατροφὴν των. Πωλοῦμεν τὰς σταφυλάς εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὰς ἀγοράσουν, ὄχι χάριν ἀτομικῆς ὠφελείας, ἀλλ' ἀποκλιστικῶς διὰ νὰ παρῶμεν μὲ τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν. Ἄν ἤθελε κανεὶς ἀφαιρέσει τὰς σταφυλάς μας αὐτὰς, θὰ τοῦ τὰς ἐδίδομεν χωρὶς ἀντίστασιν. Ἀκριβῶς, ἕνεκα τῆς αἰτίας αὐτῆς, δὲν φοβούμεθα οὔτε τὰς ἐπιδρομὰς τῶν ἀγρίων. Ἄν αὐτοὶ ἤθελον ἀφαιρέσει τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας μας, ἡμεῖς ἠθέλομεν τοῖς τὸ παραχωρήσει. Καὶ ἂν αὐτοὶ ἀπῆτουν νὰ ἐργαζώμεθα πρὸς ὄφελός των, ἡμεῖς ἠθέλομεν τὸ ἐκτελέσει μὲ προθυμίαν καὶ αὐτοὶ δὲν θὰ ἔχον οὔτε λόγον, οὔτε συμφέρον νὰ μᾶς φο-

νεύσουν ἢ καταταρνανήσουν. Οἱ ἄγριοι γρήγορα θὰ μᾶς ἐνόουν καὶ θὰ μᾶς ἠγάπων. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ὑπερέρομεν ὀλιγώτερον ἀπὸ αὐτούς, παρὰ ἀπὸ τοὺς περικυκλοῦν-

τάς μας τώρα καὶ καταδιώκοντάς μας, δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς μεμορφωμένων ἀνθρώπων!

(Ἔπεται ἡ συνέχεια).

ΜΕΓΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ

Ἀνακοίνωσις περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ προχείρου Λεξικοῦ τῆς λαομῆνης δημῶδου Ἑλληνικῆς ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γ. Ν. Χατζιδάκη εἰς τὸ ἄρτι ἐν Ἀθῆναις συνελθόν συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν.

Ὁς γνωστὸν, πρὸ τριετίας καὶ πλέον συνέστη ἐν Ἀθῆναις ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν καὶ ἐκδόσιν **Μεγάλου ἱστορ. Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης**, νῦν δὲ τῆς ἐπιτροπείας ταύτης πρόεδρος μὲν εἶνε ὁ κ. Γεώργιος Ν. Χατζιδάκης, ἀντιπρόεδρος δὲ ὁ κ. Σ. Μενάρδος, γραμματεὺς δὲ ὁ κ. Π. Ν. Παπαγεωργίου καὶ μέλη αὐτῆς οἱ κ. κ. Ν. Γ. Πολίτης Γ. Δροσίνης, Γ. Καρβούνης, Σπυρ. Βάσης καὶ Βασίλ. Λεονάρδος.

Τὸ παρασκευαζόμενον ἔργον, μέγιστον ὄν ἀληθὲς, ἀποτελεσθήσεται ἐκ καμπόλων τόμων, συντελεσθήσεται δὲ διὰ μακρὰς καὶ σφόδρα ἐπιστακμένης μελέτης τῆς συνεργασίας πάντων τῶν λογίων Ἑλλήνων.

Ὁ τῆς Ἐπιτροπείας ταύτης Πρόεδρος κ. Γ. Ν. Χατζιδάκης, ὁ ἐπιφανέστατος τῆς Γλωσσολογίας Καθηγητὴς ἐν τῷ Ἀθῆναις Πανεπιστημίῳ, εἰς ὃν καὶ ἡ πρωτοβουλία τῆς συντάξεως τοῦ Ἔργου τοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης ὀφείλεται, κατὰ τὸ τελευταῖον συνελθόν ἐν Ἀθῆναις συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ οἴκειου τμήματος ὄμλησεν περὶ τοῦ παρασκευαζομένου μεγάλου τούτου μνημείου τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ κατέ-

δειξε τὴν ἀνάγκη συντάξεως ἐνιαίου Λεξικοῦ, ὅπερ σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ περιέχῃ τὴν ἱστορίαν ἐκάστης λέξεως, ἥς ἐπιούσατὸ ποτε χρῆσιν, εἴτε γραπτὴν εἴτε προφορικὴν ὁ ἑλληνισμὸς, κατὰ πάσας τὰς μακροαῖνας αὐτοῦ περιόδους, ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

Ἀκολούθως ὁ σφόδρα Καθηγητὴς διέλαθε περὶ τοῦ νῦν συντασσομένου **Προχείρου Λεξικοῦ τῆς ὀμιλουμένης δημῶδου γλώσσης**, περιληφθησμένου ἐν τῷ μεγάλῳ ἱστορικῷ Λεξικῷ, ἔντυπον δ' αὐτοῦ δείγμα, φιλοπονηθέν ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς γραμματέως τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπείας κ. Π. Ν. Παπαγεωργίου διενεμηθὴ εἰς τὰ κρεσσώτα κατὰ τὴν διαλέξιν μέλη τοῦ Συνεδρίου.

Τὰ κατὰ τὸ Λεξικὸν δὲ τοῦτο ἐξέθηκον εἰδικώτερον ὁ κ. Καθηγητὴς, παραστήσας καὶ διὰ παραδειγματικῶν ἐπι τὴν μέθοδον ἣτις κρατεῖ νῦν ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ κατέδειξε τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ὠφελείας τοῦ ἔργου εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν Φιλολογικὴν Ἐπιστήμη.

Ἡ δ' Ἐπιτροπὴ τοῦ Μεγάλου ἱστορικοῦ Λεξικοῦ ἀπεράσισε νὰ προβαίη περιδικῶς ἀπὸ τοῦδε εἰς δημοσιεύματα οἱ

καί πρὸς τὸ νῦν ὡς εἰρηταί παρασκευαζόμενον πρόχειρον Λεξικὸν τῆς δημόδου ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ταῦτα ἴνα ὡς πλείστοι λόγοι τοῦ ἔθνους ἡμῶν μανθάνωσι ἐπὶ τὸ ἀκριβὲς τὰ κατὰ τὴν οὐσίαν, τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ παρασκευαζομένου ἔργου, οὕτω δὲ δύναται ἀσφαλῶς καὶ γενναίως νὰ συντελῶσιν εἰς τὸν ἐπὶ τὸ τελειότερον καταρτισμὸν αὐτοῦ.

Λοιπὸν ἐπιμελεῖα τοῦ γραμματέως αὐτῆς κ. Π. Ν. Παπαγεωργίου ἐδημοσίευσεν πρὸ μικροῦ τὴν **Ἀνακοίνωσιν πρῶτην**, ἀφιερωμένην τῇ μεγάλῃ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ **Ἀδαμαντίῳ Κοραῖ**, περιέχουσαν δὲ πλὴν τῶν συντακτικῶν δοκιμῶν ἐννέα λέξεων (**αἶμα, βαρβαλαμίδι, γλύω, δάσκαλος, ζώδιον, ἡλιόπορος, ἡλιοπέριον, θαρρετός καὶ λαβῶνω**), πίνακας συντεταγμένων λέξεων κλπ. κλπ. καὶ προσέτι **Παράκλησιν** πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ Ἑλληνας λόγιους, ἧς τὴν ἀνατύπωσιν νομιζομεν ἀναγκαίαν πρὸς μερίζονα διάδοσιν. Ἔχει δ' αὐτὴ ὡς ἐξῆς :

Παράκλησις πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ λογίους.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ λεξικοῦ, ἁρμονικῶς ἐκ τῆς πολλαπλῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς πολυμεροῦς ἀξίας τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ λαλουμένης γλώσσης, ἀδικήτως ἀπὸ τινος χρόνου φροντίζει περὶ τῆς συναγωγῆς καὶ καταγραφῆς παντός, κατὰ τὸ δυνατόν, τοῦ οἰκίου ἑλληνικοῦ.

Καὶ μελετῶσι μὲν ἀπὸ ἔτους οἱ τῆς συντάξεως τοῦ Λεξικοῦ ἐπιμελούμενοι πλείστας ἐκδεδομένας καὶ ἀνεκδότους συλλογὰς, τῶν δ' ἐν αὐταῖς κειμένων λέξεων τὰ δευτέρω θὰ πληρώσωσι μὲν μετ' ὀλίγων 200 μεγὰλα κυττία, θὰ διατελῶσι δὲ ἐπὶ μακρὸν ἔπειτα πληροῦντα ἕτερα πρόσθετα· ἀλλ' ἔγω πάσης ἀμφισβήτησε εἶνε ὅτι τὸ μέγιστον ἂν περιουσιολογούμενον ἑλληνικὸν τυγχάνειν ὄλιγον τὸ ὅλου σωζομένου θησαυροῦ μέρος. Κατὰ τοὺς πιθανοτάτους ἡμῶν ὑπολογισμοὺς ἀγνωστα εἰσέτι ὑπολείπονται, μέρη **οὐκ ὀλιγόγερα τῶν ἐννέα δεκάτων.**

Πρὸς συναγωγὴν αὐτῶν θερμῶς ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπικουρίαν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλληνικοῦ φιλοτίμων λογίων, οὐ μόνον **φιλολόγων καὶ διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ θεολόγων, ἱερέων, μοναχῶν, φυσιοδίφων, ἱατρῶν, νομικῶν, ἐμπόρων καὶ ἄλλων ἐπαγγελματιῶν.**

Πάντες οὗτοι ἐπικουροῦσι τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ τὸν ἔρανον αὐτῶν εἰσφέροντες καὶ ἐπιτελοῦσιν ἔργον Ἑλληνικόν, κατ' ἐξοχὴν ἐθνικόν, σώζοντας ἀπὸ τῆς λήθης τὰ ἐκ πολλῶν τιῶν λόγων κινδυνεύοντα **τίμα γλωσσικὰ** τοῦ εὐγενοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ **κειμήλια.**

Ἰκανὰ ἦδη, ὡς μὴ ὦφελον, ἐξηφανίσθησαν !

Ἡ Ἐπιτροπὴ στοχαζομένη τῆς μεθοδικῆς συναγωγῆς καὶ τῆς πιστῆς ἀναγραφῆς τῶν στοιχείων τοῦ ἐν ἑκάστῳ Ἑλληνικῷ τόπῳ κρατοῦντος γλωσσικοῦ ἰδιώματος καλὸν κρίνει νὰ παραγγῆ τὰς ἐξῆς συντόμους ὁδηγίας εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ ἐπικουρήσωσιν αὐτῇ ἐν τῇ δυσχερεστάτῃ ἔργῳ. Καὶ οὗτοι πάντως θὰ εἶναι οὐκ ὀλίγοι.

Οἱ φθέγγοι τῶν λέξεων ἀποδοτέσι πιστῶς **κατὰ τὴν γησιῶν τοῦ λαοῦ προφορὰν.** Ἐν ἀνάγκῃ γενέσθω χορηγία καὶ ξένων γραμμάτων, b, ch, d, g, j.

Φευκτέκ πᾶσα οἷα δὴποτε λέξεώς τινος παραμόρφωσις, γινόμενη ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς πρὸς τὸν ἀρχαῖον τύπον προσεγγίσεως καὶ ἐξομοιώσεως. **ᾨραῖον εἶναι τὸ ἀληθῶς λαλούμενον.**

Πολύτιπός τις λέξις καταγραφτέα κατὰ πάντα αὐτῆς τοὺς τύπους, συγκαταγραφτέα δὲ τὰ συνώνυμα.

Πολλὰ ἀρχαῖα καὶ μεταγενέστερα οὐσιαστικά ὀνόματα μετέδχλον γένος ἢ κλίσειν, ἄλλα σώζουσι μόνον τὸν ἐνικόν ἢ τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἄλλα προφέρονται κατὰ συνίτησιν, ἄλλα δ' ἀνευ αὐτῆς. Ἐν τούτοις καὶ τοῖς τοιοῦτοις μεγάλῃς ὑπάρχει ἀνάγκη προσοχῆς.

Παρ' ἑκάστῳ οὐσιαστικῷ γραπτέα τὰ ὑπάρχοντα ὑποκοριστικά καὶ μεγεθυντικά.

Σημειωτέοι οἱ ἀνωμάλως σχηματιζόμε-

νοι χρόνοι τῶν βημάτων, πρὸς δὲ καὶ ἡ συναίρεσις ἢ τὸ ἀνυπαίρετον αὐτῶν. Διασταλτέα δὲ καὶ αἱ φωναί, ἢ ἐνεργητικῆ, ἢ παθητικῆ, ἢ μέση.

Αἱ παικίαι σημασίαι λέξεώς τινος καταγραφτέαι πᾶσι ἀνεπιβότατα. Πρὸς δικασφῆσιν παρασημειωτέα ὡς πλείστα παραδείγματα φράσεων, γινωκικῶν, παροιμιῶν, φρομάτων. Πλείστῃς καὶ μεγίστης προσοχῆς καὶ μελέτης ἢ Ἐπιτροπῇ ἀξιοῖ τὸ **σημαιολογικόν** καὶ φραστικόν τῆς λεξικογραφικῆς ἐργασίας μέρος.

Αἱ προλήψεις καὶ αἱ συνήθειαι (παίγνια, χοροὶ κ.τ.λ.) αἱ ἔχουσαι σχέσιν πρὸς λέξιν τινὰ ἐκθετέα σαφῶς.

Ζῶων, φυτῶν, μετὰλλων καὶ ἄλλων τοῦ φυσικοῦ κόσμου πραγμάτων ἢ περιγραφῆ γενέσθω ἐκτενῆς καὶ πιστῆ. Ὡσαύτως δὲ ἢ τῶν ἐνδυμάτων, καλυμμάτων, ἐπίπλων, ὄργάνων, σκευῶν. Ἐν ἀνάγκῃ προσθετέα, εἰ δυνατόν, καὶ εἰκόνας αὐτῶν.

Ἀναγραφτέαι καὶ αἱ εἶναι λέξεις Λατινικαί, Ἰταλικαί, Γαλλικαί, Σλαυικαί, Τουρκικαί καὶ ἄλλαι μετὰ τῶν σημασιῶν.

Καθόλου μὲν ἄς ἐρωτῶνται μάλιστα **γένεσις** καὶ **ῥαῖα**, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν λέξεων τῶν δηλουσῶν πράγματα τοῦ γεωργικοῦ, ἐμπορικοῦ, βιομηχανικοῦ, τεχνικοῦ, ποιμενικοῦ, ναυτικοῦ καὶ ἄλλου ἐπαγγελματικοῦ βίου οἱ **ειδικοί.**

Ἀποτεινόμενοι πρὸς ἀπαξᾶπαντας τοὺς λογίους τῆς ἀπανταχοῦ τῆς Ἀνατολῆς ἐθνικῆς ἡμῶν διασπορᾶς μόνον ἀφορμὴν εἰς σοφοὺς παρέχομεν.

Αἱ συμβολαὶ αὐτῶν θὰ εἶναι πολύτιμα εἰς τὸ ἔργον ἡμῶν ἐπικουρήματα.

Καὶ τὸ **ἔργον εἶναι Πανελληνιον**· ἐκάστη ἀρα τῆς διασπορᾶς γωνία καὶ σφείλει καὶ δύναται νὰ εἴρῃ τὸν προσήκοντα τόπον ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Λεξικῷ ἐν τῇ ἡμετέρῃ εἰδικῇ καταλόγῳ τῶν ὀνομάτων τῶν τόπων, ἐξ ὧν ἔχουσι ὀλίγον ἢ περισσώτερον ἑλληνικόν, ἀριθμὸν αὐτῶν μέχρι τοῦδε ἐσημειώσαμεν τὸν 200· τόσαι μόνον, ἐρωτῶμεν, εἶναι αἱ πόλεις, αἱ κῶμαι, τὰ χωρία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ;

Τῆς χήρας ὁ θεολόγος καὶ τοῦ πλουσιοῦ τοῦ τάλαντον εἶναι ἡμῖν ἐξ Ἰσοῦ ἀσπασία.

Ἡ προκειμένη θερμὴ παράκλησις ἡμῶν εἶναι ἀπλῆ ἀπήχησις τῆς φωνῆς, ἣν διάτορον ἐκ Παρισίων ἐβαλεν ὁ μέγας τοῦ Ἑλληνισμοῦ διδασκάλος, **Ἀδαμάντιος Κοραῖς** ὁ ἀθάνατος.

Παρθῆλον ἔκτοτε ἑκατὸν διὰς μεγάλου ἐνικυτο !

Ἐκ τοῦ Γραφείου.

Οἱ βουλομένοι τῶν λογίων νὰ ζητήσωσι πλείονας διασαφήσεις ἢ ἀντίτυπα τῆς **Ἀνακοινώσεως πρῶτης**, ἐν ἣ περιέχονται, ὡς εἰρηται, καὶ τὰ υποδειγματικὰ δοκιμικὰ συντάξεως λέξεων τοῦ Προχείρου λεξικοῦ δύναται ν' ἀποτείνωνται εἰς Ἀθήνας εἰτε πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς συντάξεως τοῦ Μεγάλου Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης κ. Γεώργιον Ν. Χατζιδάκη, Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐν ἔδρῳ Σκουφᾶ, ὄπ' ἀρ. 10Α. εἰτε πρὸς τὸν κ. Πέτρον Ν. Παπαγεωργίου, Γραμματέα τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν ἔδρῳ Τσακάλωφ, ὄπ' ἀρ. 37.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀθῆρον Κυριακὴν 22 Ἀπριλίου 1912 οἱ ἱεροκήρυκες τῆς Ὀρθοδοξοῦς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἐξῆς :

Ὁ ἱερολόγ. κ. **Γρ. Ὀρφανίδης** π. μ. ἐν τῇ ἱερῇ ναφ Μελαντίας.

Ὁ ἱερολόγ. κ. **Γ. Πασγάλης** π. μ. καὶ μ. ἐν τῇ ἱερῇ ναφ Μαγνητίας.

Ὁ ἀλλόγ. κ. **Π. Κατσιναδάκης** π. μ. ἐν τῇ ἱ. ναφ Φασουλᾶ, μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Δημητρίου.

Ὁ ἀλλόγ. κ. **Ἀνδρ. Κουρνιακῆς** μ. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Τρύφωνος.

Πρὸς τούτοις σήμερον Σάββατον περὶ ὄραν 11—12 π. μ. θὰ ἐρμηνεύσωσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς Ἀθῆναις εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν μαθητῶν, ὁ μὲν ἱερολόγ. κ. Γρ. Ὀρφανίδης ἐν τῇ Καταστάσει τῆς ἀγαθοεργουῦς Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, ὁ δὲ ἀλλόγ. κ. Π. Κατσιναδάκης ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Κωνσταντίνου.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Θ. Παπαγ. πρῶην Κωνπόλεως κ. κ. "Ανθιμον (Κων)πολιν).—Α. Σ. "Α. γιον 40 "Εκκλησιῶν κ. κ. "Αγαθάγγελον (40 "Εκκλησίας).—Α. Σ. "Αγιον Κυδωνιῶν κ. κ. Γρηγόριον (Κυδωνίας).—Πανοσιολ. "Αρχιμανδρίτην κ. "Αμβρόσιον Γαλανάκην (Νεάπολιν—Ερήτης).—Πανσο. "Αρχιμανδρίτην κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάκην (περιοδεύοντα).—Πανοσιολ. "Αρχιμανδρίτην κ. Γεννάδιον (Ἰήμον).—Πανοσιώτατον Ἱερομόναχον κ. Εὐλόγιον Ἁγιοπαυλίτην ("Αγιον Ὄρος).—Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον κ. Νικόλαον (Πράβιον).—Αἰδεσιμώτατον Πρωτοπρεσβύτερον κ. Θεοδόσιον Κ. Σιμωνίδην (Καστελλόριζον).—Ἱερολογ. Ἱεροδιάκονον κ. Ἰωακείμ Σ. Ἀναγιωστόπουλον (Χάλκην).—"Οσιώτατον Μοναχὸν κ. Ἀβεμέλεχ (Τσιπίδος—Πάρου).—Δδα Ὀργαν Ἡλιοπούλου (Κον-

τοσκάλιον—Κων)πόλεως) καὶ Κους Δ. Μ. Κουτσουρέλην (Πειραιᾶ).—Νικήταν Ἐμμ. Ἀλιμπράντην (Τσιπίδος—Πάρου).—Γ. Ι. Γιωτόπουλον (Σόμα).—Σταῦρον Μαϊάκην (Πέργαμον).—"Ἡρακλήν Σ. Πεζάρου ("Εγερίδι).—Γεώργιον Ἀντ. Μεϊμάρογλου (Ναξλι) καὶ Ἰωάν. Ἐμμ. Δημητριάδην (περιοδεύοντα). Ἐπιστολαὶ σὺς ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.—Πανσο. Ἱερομόναχον κ. Παρθένιον Ἀπολλώνιον (Ῥόδον).—Πανσο. Ἱερομόναχον κ. Ἰωακείμ Σμυρναίτην (Ἀρτάκη).—Ἱερολογ. Ἱεροδιάκονον κ. Φ. Ζαφείρην (Ναξλι) καὶ Κους Παντελῆ Σ. Γεωργιάδην καὶ Ἀναστάσιον Π. Μαγίστογλου (Ἀκτέ).—Μιλτιάδην Ψαθόπουλον (Ἀϊδίνιον).—Ἰωάννην Οἰκονόμον (Ἀξιζιέ).—Στέφανον Μιχαήλ (Σέρρας) καὶ Γεώργιον Βράκαν (Βρύουλλα). Συνεμμορφώθημεν διηγητικῆς ἡμῶν.—Κον Κώτσιον Σ. Ναλμπάντην (Δοξάτον—Δράμας). Ἐλλείπον φυλλάδιον ἀπεστάλη ταχυδρομικῶς.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος
† Ὁ Τράλλεων Χρυσόστομος
Π. Παπαδήμου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΡ. ΑΔΕΛΦΟΤ. ΕΥΣΕΒΙΑΣ

Περ. Δουκάς Π. Δουκέλλης
Γ. Ρουσσέν Στ. Κωνκαλάς
Π. Κασάπογλους Δημ. Τσακύρης
Α. Ἀθηνογένης Δ. Δουρουδόγλου
Μ. Νικολαΐδης Δ. Σεμιζόπουλος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνη	Γρ. ἀργ.	24
» ταῖς ἐπαρχίαις.	»	30
» τῷ ἔξωτερικῷ	φρ. χρ.	7
» Ἀμερικῇ	φρ. χρ.	10

Ἐκαστον τεῦχος μεταλ. 2

Ἱπεύθυνος: Π. Γ. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.